

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

विषय- जैनदर्शनम्

शास्त्री सप्तम-सत्रार्थः

GE 7

ज्ञानतत्त्वमीमांसा

क्र. सं.	पाठ्यक्रम-विवरणम्	क्रेडिट	होरा
1.	जीवस्य लक्षणं चेतना, चेतनाभिव्यक्तिलक्षणं ज्ञानं, तद्विविधं सम्यग्भिध्याभेदात्, पंचसम्यग्ज्ञानानां स्वरूपभेदनिरूपणम्।	1	16-20
2.	नंदीसूत्रस्थस्य आभिणिबोहियसुयओहियमणपज्जवकेवलणाणेति ज्ञानपंचकस्य समीक्षणम्।	1	16-20
3.	1. मतिश्रुतावधिज्ञानत्रयाणां मिथ्यात्वमपि तत्र कारणविपर्यासः भेदाभेदविपर्यासः स्वरूपविपर्यासः। 2. संसारिणां मिथ्याज्ञानमज्ञानम् मत्तज्ञानं श्रुताज्ञानं विभङ्गज्ञानम् अवध्यज्ञानं वा। मिथ्याज्ञानान्मुक्तिः।	1	16-20
4.	ज्ञानमीमांसया दिशा- शुभोपयोगः अशुभोपयोगः शुद्धोपयोगश्चा अतीन्द्रियज्ञानविचारः, इन्द्रियज्ञानस्य हेयता, ज्ञानप्रमाणमात्मा, ज्ञानात्मनोरेक्यम्, ज्ञानज्ञेययोः स्वातन्त्र्यम्, केवलज्ञानस्य माहात्म्यम्।	1	16-20

निर्धारितपाठ्यग्रन्थः -

1. प्रवचनसारः (आचार्यकुन्दकुन्दः) पं. टोडरमल स्मारक ट्रस्ट, जयपुर
2. तत्त्वार्थवार्तिकम् (भट्टकलंकः) भारतीय ज्ञानपीठ, दिल्ली
3. नंदीसुत्तं (संपा. आचार्यतुलसी एवं आचार्य महाप्रज्ञ) जैन विश्व भारती, लाडनूँ
4. सर्वार्थसिद्धिः (पूज्यपाददेवनन्दिः) भारतीय ज्ञानपीठ, दिल्ली

सहायकपाठ्यग्रन्थः -

1. जैनदर्शन में ज्ञान का स्वरूप (डॉ. राजकुमारी जैन) भारतीय ज्ञानपीठ, नई दिल्ली
2. जैनदर्शन मनन और मीमांसा (आचार्यमहाप्रज्ञ) जैनविश्वभारती, लाडनूँ

जैनदर्शनप्राकृतविद्याशाखाप्रमुखः -

दिनाङ्कः - 30 जून, 2025

प्रो. कमलेशकुमारजैनः

हस्ताक्षरम्